

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250
Letna naročnina L. 2.500
Letna inozemstvo L. 3.500
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XX. - Stev. 16 (996)

Gorica - četrtek, 18. aprila 1968 - Trst

Posamezna številka L 50

POMEN PARLAMENTARNIH VOLITEV

V nedeljo, 19. maja bodo vsi italijanski državljani poklicani na parlamentarne volitve. Občinski uradi so že začeli z razdeljevanjem volilnih potrdil in do konca tega meseca bo vsak državljan imel v roki ta važni dokument. Če bi ga kdo ne dobil, naj se zgleda na občinskem volilnem uradu, kjer mu ga bodo izročili. Pravica do volitev je ena osnovnih pravic, ki jo ustava zagotavlja vsem državljanom. Volivci so vsi državljani, moški in ženske, ki so polnoletni. Glasovanje je osebna pravica, za vse enaka, svobodna in tajna. Glasovanje je državljanska dolžnost (Ital. ustava, čl. 4).

Toda volitve niso samo dolžnost, so tudi pravica, ki je nihče ne sme državljanu odvzeti, razen v primerih, ki jih predvideva ustava: umska nezmožnost, sodna prepoved, moralna nevednost kakor jo predvideva zakon. Vsi ostali imajo pravico, da se volitev udeležijo.

Udeležba pri volitvah je zato za državljana čast in ponos, posebno še ko gre za parlamentarne volitve. Zato je pričakovati, da se bodo vsi državljani volitev udeležili.

VLOGA STRANK

Italijanska demokracija je zgrajena na strankah. Ustava namreč pravi: »Vsi državljani imajo pravico, da se svobodno združujejo v stranke in da tako na demokratični način določajo narodno politiko« (čl. 49).

Stranke so torej bistveni del demokracije v italijanski republiki. Res je, da se mnogi državljani ne zanimajo za stranke in da so jim morda odvratne, kajti marsikaj v njih ne zasluži odobravanja državljanov. Kolikokrat smo se čudili nastopom strank v parlamentu in njih predprijem! Zmeraj tudi nismo odobrvali njih gospodarske, zunanje, šolske in druge politike. Vse to je res, a na drugi strani je zopet dejstvo, da so po ustavi ravno stranke tiste, ki odločajo in vodijo politiko države, pa naj bo to državljanom ljubo ali ne.

Spriči tega ustavnega dejstva je važno, katero stranko državljan voli, saj s tem, kot pravi ustava, »pomaga demokratično določati narodno politiko«. Druga ustavnega sredstva državljan nima.

Iz te ugotovitve sledi, da je dolžnost vsakega volivca, da premisli, kateri stranki bo zaupal svoj glas, to se pravi, da preudari, katera stranka po njegovem mnenju zagovarja politiko, ki je za skupni blagor še najboljše, saj absolutno dobre ni. Pri tem velja poudariti, da gre pri državljanu politiki predvsem za nekatere temeljne vrednote, ki jih moramo v demokraciji najvišje ceniti in z vsemi silami braniti.

DEMOKRATIČNA SVOBODA

Na prvem mestu je svoboda, in sicer predvsem osebna svoboda, ki ti je državna oblast ne sme odvzeti, če se nisi pregrešil zoper kak zakon. K osebni svobodi spada tudi nedotakljivost stanovanja, ko nihče ne sme v tvojo hišo brez tvoje dovoljenja ali brez ukaza sodne oblasti. Potem svoboda in tajnost dopisovanja ter svoboda gibanja. Nato še pravica, da se smeš svobodno združevati in organizirati, izpovedovati svojo vero in svoj življenjski nazor, ga širiti, zagovarjati z vsemi mirnimi sredstvi in še svobodno izpovedovati svoje politične, filozofske in druge ideje ter jih širiti z govornimi in tiskanimi besedami.

To so nekatere svoboščine, ki morajo biti demokratičnemu državljanu nad vse drage, saj se je zaradi teh svoboščin uprlo italijansko ljudstvo fašizmu, saj se je prav zaradi kratenja teh demokratičnih svoboščin naše slovensko ljudstvo na Primorskem upiralo fašizmu od njegovega nastopa leta 1922 dalje in prestalo toliko gorja ter prelilo toliko krvi.

GOSPODARSKI NAPREDEK IN SOCIALNA PRAVICNOST

Na drugem mestu je gospodarski napredek in socialna pravičnost. Država je

po svojem osnovnem poslanstvu postavljena, da skrbi za javno blaginjo. Poleg demokratične svobode je javna blaginja v gospodarskem napredku, ki naj ga država pospešuje, in v socialni pravičnosti, ki naj jo s primernimi zakoni izpelje do čim večje popolnosti.

Pri tem pa so si stranke precej različne v načinu in v sredstvih, kako to doseči. Ene zagovarjajo nasilno revolucijo, češ da je treba najprej ves sedanj red s silo prevreči in nato šele na ruševinah zgraditi nov gospodarski in socialni red, ki bo bolj od sedanjega. Kako to izgleda, smo dovolj videli v boljševiški revoluciji in v komunističnih revolucijah po zadnji vojni.

Druge stranke se navdihujejo ob metodah fašizma in nacizma. O teh strankah je škoda izgubljati besede, saj so našim ljudem v dovolj težkem spominu.

Tretja skupina strank so pa tiste, ki imajo sicer nekoliko različne poglede, kar se tiče stvarnih ukrepov in konkretnih poti za pospeševanje gospodarske blagostanja in socialne pravičnosti, so si pa edine v tem, da je treba očitati demokratične svoboščine državljanov in iskati izboljšanje na gospodarskem in socialnem polju postopoma s primerno zakonodajo in pobudami, ki naj pomagajo pomnožiti narodni dohodek in njega vedno bolj pravično razdelitev.

Pred izbiro med temi trojnimi skupinami strank bo stal volivec dne 19. maja, ko se bo odločal, komu zaupati svoj glas. Če se z nikomer ne strinja, bo to lahko pokazal z belo glasovnico.

Zaključimo te kratke misli s priporočilom volivcem dne 19. maja, naj vzamejo državnozbornske volitve kot resno državljansko dolžnost z zavestjo, da se na takih volitvah odloča o velikih in splošnih vrednotah vseh državljanov, posebno še o demokratičnih svoboščinah. Saj pri parlamentarnih volitvah ne glasuješ za kandidata kot take, temveč predvsem za program stranke, kateri pripadajo, in s tem za demokratično svobodo ali proti njej. O tem pa več v kakih prihodnjih številkih.

MIKLAVZ BOZIC

Mir jedro papeževnega velikonočnega nagovora

Medtem ko je bila velikonočna nedelja pri nas na Goriškem in Tržaškem ter po Furlaniji polna žarečega sonca, je pa srednja Italija z Rimom imela vse prej kot prijeten velikonočni dan. Vreme je bilo mrzlo in deževno. Kljub slabim vremenskim prilikam pa se je zbralo na dan Kristusovega vstajenja na prostranem trgu pred baziliko sv. Petra v Rimu nad 150.000 vernikov, da prisostvujejo maši sv. očeta, ki jo je imel na prostem, prisluhnejo njegovi besedi in sprejmejo njegov blagoslov. Sv. oče je v nasprotju s prejšnjimi dnevi velikega tedna napravil vtis spočtega človeka; njegov glas je bil krepak, kretnje pa živahne.

»Naj nam bo dovoljeno — je začel sv. oče Pavel VI. svoj nagovor vernikom — obrniti v teh dneh življenja in upanja v imenu vstalega Kristusa našo misel k miru, tistemu težavnemu miru, ki ga je oropan daljni košček azijske zemlje in kjer se zdi, da vojna nima več konca in kjer spopad med velikimi silami povzroča med narodi sveta tesnobo in strah, da se bo iz njega porodilo strahotno razdejavanje, ki bo zajelo vse. Nujno je treba ta nevzdržni položaj omiliti z vojaškim premirjem in poštenimi pogajanjmi. Zeljno zasledujemo zadnje poskuse pomirjenja med bojujočimi se stranmi in iskreno želimo, da se čimprej udeležijo. Naj ne zmaga neka umišljena pravica na orožju močnejšega, temveč pravičnost, ki zavestno priznava medsebojno pravico do svobode, dela in miru. Čustvo tekme in sovražstva naj se umakne odpuščanju in

Nemirna velika noč v Nemčiji

Zvezna republika Nemčija je doživela kaj nemirno veliko noč. Na veliki petek je 23-letni Joseph Bachmann podrl sredi Berlina s tremi revolverskimi streli voditelja študentske socialistične organizacije Rudija Dutschkeja, ki so mu politični krogi dali naziv »Rdeči Rudi«. Med operacijo, ki je trajala pet ur, so mu zdravniki izdrli krogi iz možganov in lica, tretjo pa so zaenkrat, ker ni nevarna, še pustili v Dutschkejevem ramenu. Po zadnjih vesteh je Dutschke (izg. Dučke) že na potu okrevanja.

Atentator je kakor Dutschke doma iz Vzhodne Nemčije. Leta 1956 je z družino prebežal v zahodni del nemške države. Zadnje čase je bil zaposlen kot pleskar v Münchnu. Ko je bral o umoru črnškega voditelja v ZDA Martina Luthra Kinga, se mu je porodila misel, da mora tudi on nekaj podobnega storiti. Za žrtev si je izbral Dutschkeja, ki ga, kakor je sam izjavil, ni mogel trpeti, ker da je komunist.

Da bi bil Dutschke komunist v pomenu, kot se to jemlje v vzhodno-socialističnih državah, gotovo ne bo res, saj se je moral umakniti iz Vzhodne Nemčije v Zahodni Berlin prav zato, ker je ostro kritiziral tamkajšnji politični sistem in obsojal militaristični duh, ki se je znova razbohotil v od komunista Ulbrichta upravljani Vzhodni Nemčiji. Pravzaprav Dutschke še sam nima različnih pojmov o tem, kaj bi hotel. Njegov miselno utopijski zmes anarhizma, marksizma, leninizma, Maovih nazorov, občudovanja revolucionarjev kot je bil ubiti Guevara, zagovarjanja svobodne ljubezni in neomejenega spolnega izživljanja, istočasno pa jedka kri-

tika obstoječih ustanov in »gnile« družbe, ki se predaja »samozadovoljnemu uživanju potrošniškega sistema«. To »gnilo« družbo se je odločil še ne 30-letni Dutschke zrušiti s pomočjo nemške študentske mladine in s povezavo z »izkoriščanimi in tlačanimi tretjega sveta«. Zato je tudi organiziral lani zelo hrupne demonstracije zoper severnoameriškega predsednika Humphreya ter perzijskega šaha Pahlevija, ko sta bila prišla v Berlin na obisk, češ da sta tipična predstavnika »potrošniške družbe«.

Dutschkejeva izvenparlamentarna opozicija, ki se je iz Berlina prenesla tudi na nekatera druga nemška univerzitetna mesta, med večino prebivalstva, vključno delavce, ni bila s simpatijami sprejeta. Bučne manifestacije po cestah, razbijanje trgovin in javnih prostorov, seziganje časopisja, ki Dutschkeju ni naklonjeno, vdori v tovarne s sledečo prekrinitvijo dela, vse to je ustvarilo v nemški javnosti odpor do socialistične zveze nemških študentov. Zlasti je Dutschkeja ostro napadalo časopisje, ki ga izdaja tiskarski koncern Springer v Zahodnem Berlinu. Zato se je bes študentov po atentatu na Dutschkeja usmeril predvsem zoper sedeže založništva Springerjeve skupine, češ da je ona glavni krivec atentata, ker v svojih časopisih že od nekdanj hujska zoper »izvenparlamentarno opozicijo« z Dutschkejem na čelu.

Najhušji nemiri so bili na veliki petek in veliko noč v Zahodnem Berlinu, kjer je morala policija krotiti vročerkvneže s curki vode iz gasilskih cevi in s pendreki, demonstracije pa so bile tudi v Frankfurtu, Münchnu, Aachen, Bonnu, Hamburgu in drugod.

V Italiji so nemški dogodki našli odmev zlasti v Rimu in Milanu. V Rimu se je na veliki petek zbralo tisoč študentov najprej pred nemškim veleposlaništvom, kjer so vpili »Springer je morilec« ter nosili napise: »Buržuaznemu nasilju bomo odgovorili z revolucionarnim nasiljem«, nato pa so razbili izložbena okna sedeža Fiat.

Nemška zvezna republika je zadnje dni doživela vsekakor največje in najbolj resne nemire odkar obstaja. Javno mnenje je zaskrbljeno, saj se je parlamentarna demokracija nenadoma znašla pred težko preizkušnjo. Policaji na konjih, plin solzivec, brizgalne in palice lahko za nekaj časa uvedejo red na cestah; toda za red v glavah je potrebno vse kaj drugega: potrebni so zdravi pojmi o demokraciji, čut za potrebe bližnjega in medsebojna strpnost. To pa se najlepše doseže tam, kjer prebivalstvo iz vere in po veri živi.

Poziv k razumevanju do tujih delavcev

Msgr. Collin, škof iz Digne, je izdal poziv v korist tujim delavcem, ki žive v Franciji. Škof omenja, da je večina skoraj 5 milijonov tujih delavcev, ki so se priselili v Francijo iz razlogov dela, zaradi revščine prisiljena živeti ob robu družbe, pri kateri so gostje. Če bi bili bogati, tako pripominja msgr. Collin, bi bili že davno sprejeti in vključeni v našo družbo; ker pa so revni, ostajajo tujci, večkrat tudi potem, ko so mnogo let

Prvoaprilska šala

V slovenščini pisano glasilo Italijanske komunistične partije »Delo« je objavilo članek z naslovom, ki se glasi kot prvoaprilska potegavščina: »Glas za komuniste je glas za svobodni razvoj Slovencev«. Članek ne ve povedati niti ene same stvari, ki bi jo italijanski komunisti naredili za Slovence. Javnosti pa je dobro znano, kaj so naredili proti Slovencem, v našo škodo. V parlamentu so glasovali za slab deželni statut naše dežele Furlanije-Juljske krajine, ki ne daje Slovincem nobenih otipljivih pravic; v dolinski občini so skupno s socialisti in demokristjani dali EPIT-u prostor za tovarno Grandi Motori, ki bo Slovence spet oropala velikih in najplodnejših površin zemlje. Pa ne samo to. Sklenili so prodati srenjska zemljišča po izredno nizki ceni, kar vleče navzdol cene parcel, katere bodo naši ljudje zdaj prisiljeni prodati za tovarno. Komunisti dalje z vso svojo politiko privlačujejo Slovence v partijo, kjer jih potujčujejo in jim ne pustijo pristo izražati svojega mnenja. Kdor skuša misliti z lastno glavo zlasti o narodnih vprašanjih, mu vzamejo besedo in ga proglasijo za nacionalista ali celo tujega agenta. Ta pritisk je postal neznošen celo za nekatere zgrajene slovenske prvake v italijanski partiji, ki jih protislovenski vidaljevci ne pustijo do besede in veljavje. Eden od njih je pred kratkim povedal: slovenski vidaljevski in protividaljevski prvaki v partiji so tako skregani in sprti, da bi se medsebojno postreljali, če bi jim dali puške. To stanje je res žalostno. Zato je zlata resnica trditve, da je geslo »glas za komuniste je glas za svobodni razvoj Slovencev« navadna potegavščina in slaba šala za prvi april. Res je ravno obratno: glas za komuniste je glas proti svobodnemu razvoju Slovencev!

Ne bomo se spuščali z omenjenim lističem v polemiko o Slovenski skupnosti. To pa lahko rečemo, da je popolnoma neodvisna, samo slovenska, da sama samostojno snuje takšno politiko za Slovence, ki je za našo narodno skupnost najbolj koristna, medtem ko morajo slovenski komunisti plesati tako, kakor dirigirajo Vidali in drugi neslovenski komunisti, katerim gre za naše glasove, ne pa za naše koristi.

Kar se slovenskih katoličanov tiče, naj bo tudi jasno povedano, da niso od nikogar odvisni, nikomur politično pokorni in da v narodnih zadevah poslušajo le glas svoje vesti. Gotovo ne bodo dovolili, da bi za njihovo vest skrbeli komunisti, ki so zdaj pred volitvami kar naenkrat borci za vse svoboščine (a ne na Poljskem in v Rusiji). Vse obrazje imajo, kar si jih lahko predstavljamo. So strpni in nestrpni, za versko svobodo in proti njej, proletarci in kapitalisti, internacionalisti in nacionalisti, rdeči, rosi, črni in rumeni kot muholovke za iskanje glasov. Pod kožo pa so vedno isti. Poštenih in zavednih slovenskih glasov gotovo niso vredni. Letos tudi ne bodo več dali Slovincem nobenega poslanca za rimski parlament, medtem ko bodo poslali v deželni svet dolinskega župana Lovriho. Jarca ne bodo več dali izvoliti, čeprav bo na listi za Goriško. Bo le vaba za glasove.

Preudarni in zavedni Slovenci bomo glasovali za Slovensko skupnost.

J. R.

Naš optimizem

V velikonočnih praznikih zadobiva naš krščanski svetovni nazor novega hraniva in bodrila. Ob veličastni drami božjega trpljenja in njegovega poveljanja v zmagovitem vstajenju dobe najgloblja vprašanja našega življenja svojo podobo, svoj razlagi in srečen zaključek.

V prvi vrsti dobimo odgovor na vprašanje o smislu in namenu trpljenja, mimo katerega ne more nobeno človeško srce. Da bi nam Bog olajšal razumevanje za trpljenje, je kot človek stopil med ljudi in sprejel nase človeško nesrečo in trpljenje. On, ki je bil nedolžen, je do dna izpil kelih trpljenja iz ljubezni do svojih bratov. S prostovoljnimi trpljenjem je odrešil človeštvo. Z daritvijo lastnega življenja je premagal zlo in strl njegovo tiranijo nad človeštvom.

S tem se je pričela v zgodovini človeštva nova doba. Od tedaj vemo, da se življenje odkupi s smrtjo in sreča s trpljenjem. Trpljenje je predvsem sredstvo za lastno očiščenje in edina pot do vstajenja. Kakor morajo biti atomi razbiti, da se sprostijo silne energije, ki so zajete v njihovem sestavu, tako mora najprej trpljenje razbiti oklep samoljublja, ki obdaja naše srce, da se odpre v ljubezni in dobroti. Sele po trpljenju se sprostijo v nas duhovne sile, ki jih duši samoljublje. Sele z voljno prenašanjem trpljenja postane naše življenje tudi za druge. Le kdor v svitu križa doume skrivnostni pomen trpljenja je zmožen, da s svojo ljubeznijo ogreva smrtno mrzlotu, ki jo zlo razširja po svetu. Je to edino sredstvo, da se raztaja led, s katerim sta sebičnost in sovraštvo oklenila človeška srca. Trpljenje ni le najkrajša pot do lastnega posvečenja in zmagovitega poveljanja, ampak je tudi najmočnejše sredstvo v boju s hudim. Zato nas Bog s trpljenjem obiskuje, ker nam je v njem hotel dati najboljše, kar nam je sploh dati mogel. Vemo, da se čez trpljenje niso pritoževali svetniki, ki predstavljajo izbrano elito človeštva.

Zlo je mogoče premagati z dobrim, sovraštvo z ljubeznijo. Življenje praznuje zmago nad smrtjo. To je nauk krščanske velike noči. In je to, kar nas navdaja z radostnim optimizmom in z novo vero v človeštvo, v naše rojake in v čas, v katerem nam je usojeno živeti.

Utrjuje se nam vera v človeka. Ne v človeka, kakor si ga je zamišljali znani skeptik in bogotajec André Gide še ob koncu svojega življenja. Človeka namreč, ki bi nadomestil Boga in se nad njega postavil. »Prišepetavanje zapeljivca v raju: bosta kakor bogovi, je treba izpolniti, ali pa človeštvo ni izpolnilo svoje naloge na zemlji«, je zapisal Gide v svoj dnevnik nekaj mesecev pred svojo smrtjo.

Bedna se nam zdi takšna vera v samoodrešenje pobožnega človeka, ki je bil ideal razumarskih prosvetljenčev preteklega veka. V mislih imamo temveč človeka, čigar podoba je tako pretresljivo nalik modernemu nemški konvertit: »Jezus je veliko sonce, katerega nihče več ne izgubi, kogar je obsvetil njegov žarek. Moreš ga pozabiti, moreš ga zatajiti, to na tem ničesar ne spremeni. Pokopan je v srcu in vsako uro se lahko zgodi, da vstane od mrtvih« (H. Carossa: Kindheit und Verwundung einer Jugend, str. 325).

Tudi če je pokopan na dnu srca, vedno se lahko zgodi, da vstane od mrtvih! Zato Bog človeštva ne zavre. Potrpežljivo čaka, ker bo v mnogih srcih vstal, ki žive danes daleč od njega. Nedoumne za nas so skrivnosti božje dobrote in božjega usmiljenja. Zato tudi mi ne smemo izgubiti vere v človeštvo. Res, da komaj moremo slutiti, v kakšne globine zločina in propalosti more življenje privedi človeka. A tudi tedaj, ko je že čisto na dnu, še vseeno v duši ne zamrje klic po vstajenju. In je največkrat vprav trpljenje tista pot, po kateri se nad svetom in življenjem razočarana srca zopet dvignejo kvišku. Ali pa se jih usmili kak v trpljenju preizkušeni Samaritan, da jim poda razumevalno roko in jih iz mračnih globin povede na svetlobo. Knjiga življenja je polna konvertitov. Koliko jih je, ki so iz skeptikov postali otroško verni, iz preganjancev apostoli, iz zločincev dobrotniki človeštva! Ne smemo izgubiti vere, da je zlo mogoče premagati z dobrim, sovraštvo z dobroto in ljubeznijo.

I. A.

Zavod za ozdravljene gobavce

Nadžkof v Trivandrumu v Indiji msgr. Thanganatil je uresničil svojo pobudo in nedavno odprl središče za rehabilitacijo tistih gobavcev, ki so ozdraveli. Novo središče, ki stoji poleg katoliške bolnišnice za gobavce, ima med drugim laboratorij, ki je opremljen za poklicno izoblikovanje na različnih področjih.

Vrenje v satelitskih državah

Po koncu druge svetovne vojne se je Stalinu posrečilo uvesti in utrditi komunistično oblast vse do črte Stettin-Trst, ki je bila med drugo vojno dogovorjena kot meja »operacijskih con« med zahodnimi zavezniki in Sovjetsko zvezo. Vse pred vojno svobodne države med Baltikom in Sredozemskim morjem vzhodno od te črte je Stalin trdno privezal na Sovjetsko zvezo in jih spremenil v nekake ruske protektorate. Poseben ruski protektorat je postala tudi ruska zasedbena cona Nemčije.

PRVI SE JE UPRL TITO

Prvi se je dvignil proti Stalinovi samovladi Tito v Jugoslaviji, ki je med drugo svetovno vojno hodil svojo pot in dosegel uspehe v glavnem z materialno podporo zahodnih držav. Ti so opremljali in oboroževali njegove partizanske oddelke, odkar je bil jeseni 1943 Tito uradno priznan za zaveznika. Stalinova samopašnost je žalila samozavest Tita in njegovih par-

tizanskih borcev. Tako je prišlo do preloma in junija 1948, pred 20 leti, do izključitve titovcev iz Kominforma. Stalin je bil prepričan, da bo Tita in njegove naglo zlomil, pa se je uračunal. Tito se je obrnil na Zahod in od tam dobil pomoč, ko je pokazal, da utegne biti koristen v boju proti sovjetskemu imperializmu.

Titovemu zgledu se ni upal nihče slediti. Stalin je imel vajeti trdno v rokah in jih je po prelomu s Titom še bolj nategnil. Stalinova smrt je prinesla nekaj olajšanja, posebno še, ko so spravili s poti Berijo. Junija 1953 je prišlo do nemirov in izgredov, nato pa skoraj do pravega upora v Vzhodni Nemčiji. Upor so naglo zadušili ruski tanki, ko je bilo očitno, da zahodne sile ne mislijo iti preko besednih protestov v podporo Vzhodnim Nemcem.

NEMIRNO LETO 1956

Spomladi in poleti 1956 je prišlo do vrenja na Poljskem. Delav-

ske demonstracije v Poznanju so bile strte z vojaško silo, toda poljska »revolucija« v oktobru je le potisnila z oblasti zasovražena Beiruta in postavila na njegovo mesto Gomulko. Gomulka je s podporo nadškofa Višinskega pomiril narod in postopno tudi Moskvu prepričal, da se lahko nanj zanese. Vedel je dobro, da mora ohraniti dobre stike s Sovjetsko zvezo, ker je ta edini porok za poljsko mejo ob Odri in Nisi proti Nemčiji.

Pod vplivom nemirov na Poljskem je prišlo do vretja na Madžarskem, kjer je telo staro sovrastvo ne le proti komunistom, ampak tudi proti Rusom. Konec septembra in v oktobru 1956 so bili stalinisti pregnani in oblast je prevzel »nacionalni« komunist Nagy. Temu madžarske revolucije ni bilo mogoče zavreti, šla je svojo pot in spravila v nevarnost sam komunistični sistem. Moskva je tedaj poslala v Budimpešto svoje tanke in revolucijo strla. Na tisoče madžarskih »borcev za svobodo« je našlo pri tem smrt, na desetisoče pa jih je pobegnilo na Zahod.

Trdi sovjetski nastop na Madžarskem je vplival »pomirjevalno« v ostalih satelitskih državah. Komunistična diktatura na Češko-slovaškem, v Romuniji in Bolgariji je ostala trdno v sedlu. Nemir se je pojavil znova šele ko je prišlo do razkola med Moskvo in Pekingom. Tedaj so se od Moskve ločili Albanci, ki Rusov sicer niso nikdar marali. Počasi se je opogumila tudi Romunija in začela pod Ceausescu naglo uveljavljati svojo državno neodvisnost. Šla je celo tako daleč, da je javno postavila vprašanje Besarabije, ki jo je morala odstopiti Sovjetski zvezi. Romunija je poudarila svojo neodvisnost lani, ko ni marala slediti Sovjetom in ostalim komunističnim državam v obsodbi Izraela in letos na posvetovalni konferenci v Budimpešti, ko je to zapustila.

NOVE TEŽNJE PO VEČJI SVOBODI

Na Češkem se je stalinizem držal trdno in ni popuščal, četudi je predsednik vlade Lenart skušal tu in tam iskati nova pota. Razmere v Češko-slovaški republiki so bile obupne, razpoloženje mrko. Ko je prišla lani skupina jugoslovanskih inženirjev v Prago, so češki inženirji blagorvali svoje jugoslovanske tovariše za njihovo »svobodo in blagostanje«. Iz Prage so gledali na razmere v Jugoslaviji tako kot Jugoslavlani na razmere na Zahodu. Odpor se je pojavil v Zvezi pisateljev, nato pa segel na univerze. Letos v začetku januarja je nezadovoljnost dosegla tako mero, da se je odločil za spremembo sam politbiro komunistične partije. Novotny je bil odstavljen kot vodja partije in nadomeščen z liberalnim Slovkom Aleksandrom Dubčekom.

Češko-slovaška je začutila novi čas, svoboda hoče zlomiti vse stare vezi in okove. Toda Dubček je zgrajen komunist in bo brez dvoma skušal ohraniti komunistični režim. Ker so Čehi »previdni in pametni«, mu bo to nemara uspelo. Prevročje glave bodo umirjenejši spomnili na Budimpešto novembra 1956, pa se bodo pomirile.

Večja svoboda na Češko-slovaškem je vaba tudi za Madžare in Vzhodne Nemce. Gomulka je na Poljskem odločno nastopil proti študentom na univerzah, ki zahtevajo več svobode. Povedal je jasno njim in vsem drugim, da je svoboda dovoljena, dokler ne spravlja v nevarnost »komunističnega reda« in dokler ni proti temu naperjena. Da bi svarilo bolj veljalo, so mnogo demonstrantov zaprli in več njih vidnih zagovornikov odpustili iz služb, četudi so bili na visokih položajih v državnih upravi in profesorji na univerzah. Sila utegne biti nekaj časa uspešna, toda svoboda bo prej ali slej zmagala, ker stremenje po njej tiči v človeški naravi in ga zato ni mogoče za zmeraj zadušiti.

A. D.

Kolumbija se pripravlja na evharistični kongres

Kolumbijski episkopat je določil glavne smernice za čim boljše izvedbo 39. mednarodnega evharističnega kongresa, ki bo letos v mestu Bogotá ob 18. do 25. avgusta. Takole pravijo:

Prestolnico našega naroda je izbral Kristusov namestnik na zemlji za veliko božje mesto. Nepopisno je naše veselje zaradi evharističnega slavlja, ki bo na višini naših And. Prepričani smo, da bosta močev in blagoslov svetega očeta napravila našo ljubezen in našo zvestobo Cerkvi še bolj plodovito. Na tisoče romarjev vseh narodov in vsch poklicev se pripravljajo, da bodo prispeli k nam. Vsi ti bodo ramo obrami z vsemi brati krščanskega sveta naši deželi, ki jim bo postala domača, da pričevanje svoje evharistične vere. Tema kongresa: Vez dobrote in ljubezni, je dinamična, polna družbene aktualnosti. Ljubezen je krepost, ki odlikuje kristjana. Brez resnične bratovske ljubezni ni resničnega krščanstva. Brez ljubezni in dobrote obstaja samo družba, ki je hladna in sebična. Dobrohotnost, uslužnost, plemenit sprejem in krščansko bratstvo bodo najboljši poudarek naše katoliške vere, ki je odprta vsem bratom na svetu. Svetlo in cerkvene oblasti bodo storile vse, da ta mednarodni dogodek, ki je edinstven v naši zgodovini, v resnici to, kar upamo, veliko srečan je v veri, upanju in ljubezni. Vabimo vas zato, da storite vse za uspešno pripravo mednarodnega evharističnega kongresa. Molite za njegov srečen izid. Sodelujte pri pripravah in izvedbi, kolikor vam je to mogoče. Obnavljajte evharistično pobožnost v skladu z našimi izročili. Poskrbite za svojo notranjo obnovo, da bo mo bolj vredni darovati se Bogu kot sredstvo odrešenja.

Vprašujete Odgovarjamo

O presaditvi srca. Nekateri rudarji smo se zadnje dni spraševali o presaditvi srca, ali ni to v nasprotju s katoliško vero. Saj pride tak človek po smrti z necelim telesom pred Stvarnika, ker je en del, namreč srce, ostal v tujem telesu.

Tomaž

ODGOVOR: Katoliška Cerkev stoji na stališču, da je življenje sveta in za človeka dragocena stvar. Zato smemo z vsemi dovoljenimi sredstvi skrbeti, da ostane človek živ. Današnja kirurgija je odkrila, da je možno človeku rešiti življenje tudi s presaditvijo tujih organov kot npr. ledvice in sedaj celo srca. V tem ni nič nemoralnega, da le zdravnik pri tem ne žrtvuje življenja kakega drugega človeka, to je, da se taki organi odzamejo ali že mrtvemu človeku (to je primer pri presaditvi srca), ali pa da dajalec lahko še naprej živi, čeprav je okrnjen za en ud (pri presaditvi ledvic). Bolnik, ki mu s tem rešijo življenje, je dolžan življenje, bo na sodni dan vstal kakor vsi ostali ljudje, z novim telesom, saj prvo naše sedanje telo razpade v zemlji. Tisti, ki je daroval, bo pa tudi vstal s celim srcem in z vsemi udi, ker ne gre, da bi po vstajenju bili brez kakega uda. Kako bo Bog to naredil na dan vstajenja, da dobimo nova telesa, je njegova skrivnost, ki nam je ni razodel.

Božja kazen. Zakaj vedno pravimo: Božja kazen, ali božji prst je prišel nad njega. Nikdar pa ne rečemo: Hudič ga je kaznoval. Neki Furlan je zaradi tega sklepal, da je hudič boljši od Boga, ki tepel.

ODGOVOR: Kaznovati sme tisti, ki je gospodar, saj kazen pomeni izvrševanje oblasti nad nepokornimi. Tako pravimo, da starši kaznujejo nepokorne otroke. Tudi civilna oblast kaznuje zločince, ker ji je ta pravica poverjena, saj bi drugače nastala anarhija. Najvišjo oblast nad vsemi pa ima Bog. Zato sme Bog kaznovati nepokorne ljudi, to je take, ki njegove postave ne spoštujejo. Zato nam sveto pismo poroča o številnih primerih nepokornih ljudi, ki jih je Bog kaznoval. Spomnite se le na Adama in Evo.

Hudič pa ni nikogar gospodar, zato nikogar ne sme kaznovati. Ker je hudoben, more z božjim privoljenjem komu škoditi, kaznovati pa ne more. Da more škoditi, vemo iz evangelija, ki nam pripoveduje o številnih obsedencih, katere je Jezus ozdravil.

Poudariti je nadalje potrebno, da kazen ni znamenje hudobije, temveč pravičnosti. Ta namreč zahteva, da damo vsakemu, kar zasluži: pohvalo, komur gre pohvala, kazen, komur gre kazen. Ker je Bog neskončno pravičen, pravi katekizem, da dobra dela plačuje, huda pa kaznuje. Če bi tako ne postopal, bi ne bil pravičen.

Vinko Brumen: Iskanja

V časih, ko se z rastočim znanjem množijo tudi zmote z neugnano silo, ko je ločevanje mnogovrstnejše in globlje, ko kaže poedinec in množice rastejo z dolej neznano hitrostjo in napetostjo in vedno vplivajo na vsebino in smer mišljenja, ko osebne in kolektivne strasti postajajo močnejše in zmote bolj zapletene kot kdaj prej, ko je miselni in načelni kaos, ki vre pred našimi očmi, vedno večji in se čuti za večne vrednote, kot so resnica, pravica in ljubezen do bližnjega, brez katerih urejenega sožitja v človeški družbi ne more biti, ne glede na to, da imajo svojo veljavo tudi za onostransko življenje, neprestano zmanjšuje, v takih časih je knjiga, kot so Brumnova »Iskanja«, prava blagodat.

Koj v začetku je treba poudariti, da je pisec knjige prof. Vinko Brumen, ki tudi Goricanom ni neznan, saj je bil prvi ravnatelj slovenskega učiteljskega v Goričah. Samostojen mislec, ki ne ponavlja tega, kar je drugje slišal ali bral, temveč sam prva po problemih ter zna zaključke svojega premišljevanja povedati v lepem in razumljivem jeziku, kar pri filozofskih delih ni lahka stvar. Sam išče poti iz počasi današnjih zmot; istočasno pa seaveda, da je to početje tvegano. Zmot ne vidi le pri tistih, ki drugače mislijo kot on; najde jih povsod, kajti vse današnje miselno ozračje je nasičeno z nji-

ni pravega napredka nikjer. Pri kritikanju pa naj se obravnavajo le napake pri strokovnem delu; to je dolžnost, medtem ko se osebnih napak ne smemo dotikati.

Najtehtnejše v tej knjigi je pač poglavje o narodnosti, ki boli Slovence, kjer koli žive. Brumen gleda na ta problem iz zornega kota izseljenca, ki je sam ali pa so potomci na tem, da izginejo v okolju, v katerem živijo. To vprašanje je bolj zapleteno, kot si običajno mislimo. Pisec ga obravnava od mnogih strani ter navaja vrsto konkretnih primerov iz življenja. Vse razglabljanje pa izven v trditve, da »nikoli ni dovoljeno svoj narod zatajiti« (str. 244) in tudi da »more kdaj pokorščina narodu celo terjati nepokorščino državi, če to terjata resnična blaginja naroda« (str. 238).

V eno stran narodnega vprašanja se morda hote ni poglobil. Pri narodnostnih problemih prideta v poštev dva faktorja: večinski narod in manjšina, narod, ki vlada, in manjšina, ki je predmet vladanja, narod, ki deli pravice in pravičice, in narod, ki jih prejema, narod, ki krivice dela, in narod, ki jih trpi. Krščanska etika zahteva enake pravice za vse; v dejanskem življenju o tem največkrat ni sledu. V tej zvezi bi bilo vredno posvetiti v tisti psihološki vir okorele averzije proti nekaterim jezikom. Pri nas vi-

SKPD »Mirko Filej« v Gorici vabi na

ORGELSKI KONCERT

ki ga bo imel prof. Hubert Bergant v goriški stolnici v ponedeljek, 22. aprila 1968 ob 21. uri.
Na sporedu so skladbe J. S. Bacha. — Vstop prost.

Nastop na deželnih volitvah

Kot že najavljeno, bo nastopila na deželnih volitvah tudi goriška SDZ s svojo kandidatno listo. Vodstvo SDZ je pred časom sprejelo sklep, po katerem bo nosilec liste dr. Avgust Šfiligoj. Obenem je bilo tudi sklenjeno, da bo goriška lista povezana s tržaško. V ta namen je bil dosežen sporazum s Slovensko skupnostjo iz Trsta. Zato bo tržaški nosilec liste zastopan na goriški listi, goriški pa na tržaški. Skupni nastop namreč jamči izvolitev slovenskega predstavnika v deželni svet.

Ob orgelskem koncertu v goriški stolnici

Ker prinašamo na drugem mestu vabilo na orgelski koncert prof. Huberta Berganta v goriški stolnici, naj zato tu nanižamo nekaj misli v zvezi s predvajanimi deli velikega nemškega mojstra Johanna Sebastiana Bacha.

Prva skladba na sporedu ponedeljkovega koncerta bo Partita »O Gott du frommer Gott«, daljša kompozicija z varijacijami v c-molu, po Pachelbelovem vzorcu, kjer pridejo do izraza različne registracije. Sledi Preludij in fuga v g-duru, ki je prav tako mogočna skladba, bogata na živahnosti in baročnih disonancah. V fugi pa je skladatelj uporabil tematično neke svoje kantate (»Zalosten je bil moj duh«). Naslednja skladba je Triosonata v c-duru. Bach je napisal šest sonat za orgle, ki jih je posvetil svojemu sinu Friedemannu ter jih je dokončal leta 1727. Forkel je o njih zapisal: »Ne more se dovolj opisati vse njih lepote! Te sonate so bile pravzaprav napisane za čembalo z dvema manualoma in pedalom, zato je tudi po mnenju velikega Bachovega poznavalca A. Schweitzerja zgrešeno govoriti o orgelskih sonatah. Isti Schweitzer še piše o njih, da poleg teh sonat »praktično ni v vsej orgelski literaturi večjih težav za tistega, ki jih je pazljivo študiral«. Desna roka igra prvi glas, leva drugi, tretji glas pa vodi pedal.

Zelo domača je Bachu oblika Toccata in fuga. Izmed več njegovih tovrstnih skladb bomo poslušali Toccato in fuga v f-duru. Prav v tej silno markantni skladbi se kaže velika Bachova genialnost, saj je združil nemški duh s perfektno italijansko formo. Klasičnost se kaže v iskanku čiste forme, medtem ko izražajo improvizacija, nepredvidenost in čustvenost nemškega duha. Sledi koral »Allein Gott in der Höh sei Ehr«. Na splošno izraža baročni mojster v svojih številnih koralah globoko versko občutje, kar prikaže z izredno kontemplativno silo in čudovito glasbeno govoricco. Za zaključek orgelskega koncerta bomo slišali Preludij in fuga v es-duru. Na splošno so Bachovi orgelski preludiji zrcalo vsega njegovega ustvarjalnega razvoja, ki gre od proste improvizacije do velikih arhitektonskih oblik, zgrajenih na treh temeljih. Fuge pa predstavljajo razne teme ter jih nato po stro-

Saj si bolna!

Gretičine oči so bile temno obrobljene, motne in brez bleska, lica blede kot zid. »Skoro nič nisem mogla spat, mamica!« »Potlej moraš takoj spet v posteljo, da boš sploh mogla popoldne nastopiti pri koncertu. Čakaj, kar koj ti bom skuhalo baldrijanov čaj. Prav vesela sem, da bo enkrat ta koncert mimo. Potlej pa se mi ne boš več dotaknila gosli do počitnic. Vsak dan po šoli boš šla v posteljo za kako uro.«

»Saj bo res najbolj prav, da takoj ležem,« je dejala Gretica. Njej je bilo sedaj vseeno. V dolgi noči, ko ni mogla spat, je njen sklep dozorel. Postala bo umetnica na konju. V cirkusu bo dobila službo. Tam ne bo nikomur v napotje. Prav natančno si je že zamislila, kako bo dosegla ta svoj cilj. Samo še do koncerta bo tu, potem pa z bogom ta kraj!

16. MAJ

Jurij Frohner se je že zjutraj odpeljal k praznovanju maturitetne obletnice. Kornelija je naročila služkinji, kaj naj skuha

Atriška država z največ duhovskimi poklici

Duhovniški poklici naraščajo v Senegalu z zadovoljivim poviškom. V teku šolskega leta 1966/67 je bilo v deželi 329 duhovniških kandidatov, od tega 94 v nižjih tečajih, 180 v mlajih semeniščih in 19 študentov filozofije in teologije. Senegal je postal zadnja leta dežela, ki ima največ domačih duhovnikov v Afriki v razmerju s prebivalstvom. Tam prideta dva duhovnika na 10.000 katoličanov; povprečje v Afriki pa je 1,1 duhovnik na 10.000 vernikov. V Evropi pridejo 8,3 duhovniki na vsakih 10.000 vernikov.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Sporod od 21. do 27. aprila 1968

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Sv. Pavel. 21.00 Odisej, nadaljevanje. 22.10 Sportne vesti. — Drugi: 21.15 Znanstveni obzornik. 22.15 Sedem zvokov, zabavna oddaja.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Nebo lahko čaka, film. — Drugi: 21.15 Sprint. 22.00 Balet Nurejev.

Torek: Prvi: 18.45 Verski problemi. 21.00 Družina Benvenuti, nadaljevanje. 22.00 Volilna tribuna. — Drugi: 21.15 Sladkorčki in kanela, pestra oddaja.

Sreda: Prvi: 21.00 Almanah. 22.00 Sport ob sredah. — Drugi: 21.15 Stiskani, film Totò.

Četrtek: Prvi: 21.00 Družina Benvenuti, nadaljevanje. 22.00 Politična tribuna. — Drugi: 21.15 Gor in dol, pestra oddaja. 22.15 Gledališka kronika.

Petek: Prvi: 21.00 TV 7. 22.00 Boj brez usmiljenja. — Drugi: 21.15 Žena s kockami, policijski film. 22.15 Italija kot jo vidijo tujci.

Sobota: Prvi: 19.35 Duhovna misel za nedeljo. 21.00 Zbogom, mladost. 22.15 Gospodarski obzornik. — Drugi: 21.15 Črnsko gledališče danes. 22.00 Koncert.

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 21. do 27. aprila 1968

Nedelja: 9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansamblom Lesjak in Veselimi Sentvidčani. 10.45 Mokedajeva matineja: Tajno društvo PGC. 11.45 Film za otroke. 17.45 Slovenski ansambl tekmujejo. 19.10 Požar - film iz serije Gora skrivnosti.

Ponedeljek: 19.10 Simfonija vodometov, glasbeni film. 20.35 Svet na zaslonu. 21.35 Sodobna glasba ne pozna meja.

Torek: 18.00 Obrežje - oddaja za italijansko narodnostno skupino. 18.50 Torkov večer: Poje vam Juliette Greco. 19.15 Svet na zaslonu: Mongolija-Iran. 20.35 Strogo nadzorovani vlaki - češki film nagrajen z letošnjim Oscarjem. 22.05 Njihov vzgled je spodbuda - kulturni film.

Sreda: 17.15 Kljukec kot pestunja - lutkovna zgodba iz serije Kljukčeve dogodiščine. 19.40 Nogomet Manchester United: Real Madrid. 21.50 Belfegor - serijski film. 22.40 Evropsko prvenstvo v namiznem tenisu - finale posameznikov.

Četrtek: 17.10 Tiktak: Medvedov Godrnjavček II. del. 18.45 Po sledih napredka. 20.35 Na poti od Ptujta do Ptujta. 21.15 Baletna oddaja.

Petek: 16.10 Film iz produkcije Zastava filma. 17.50 Deček iz džungle - serijski film. 18.20 Oddaja iz cikla »Mi mladi«. 19.05 Leto 1944 v Evropi. 20.35 Sen - jugoslovanski celovečerni film.

Sobota: 15.55 Nogomet CSSR: Jugoslavija. 18.25 Pustolovščine kapitana Cooka - serijski film. 21.50 Bonanza - serijski film.

Širite »Katoliški glas«

podoba njene hčerke, žive, vesele, kot je bila pred odhodom iz Avstralije.

Ze je hotela vstati in pustiti branje, ki jo je le vznemirjalo, a zmagala je radovednost nad usodo Monike Arnsberg, ki jo je tako živo opisoval ta Mirko Heller. In brala je, kako so Moniko nezavestno potegnili izpod ruševin vlaka in jo prepeljali v bolnico, kjer se je sicer zavedla, a brez spomina. In brala je, kako so se počasi vzbujali v Moniki spomini. Kako je ob pogledu na podivjanega konja kar naenkrat planila nanj in se izkazala za izvrstno jahalko. Vse to jo je osupnilo. Ni čuda, ko pa je njena Rozvita tudi tako rada jahala.

Z mrzlično naglico je brala naprej, kako se je nenadoma izkazalo, da ta Monika tudi izvrstno igra na gosli. Se in še je brala stavek: »Otrok je naravnost mojstrsko igral narodno pesem: »Veš li številce zvezda...?« Kornelija Frohner je potegnila roko preko oči, kot bi hotela izbrisati kopreno, ki jo moti, ki ji kaže stvari, ki sploh niso in ne morejo biti tako napisane. Le kdo je to zgodbo napisal? (se nadaljuje)

Škofijsko romanje v Oglej

Na praznik sv. Marka, v četrtek 25. aprila, bo za »Leto vere«, kot že napovedano, škofijsko romanje v Oglej, ki pa se ne bo vršilo popoldne, kot je bilo prvotno rečeno, temveč že dopoldne s sledečim sporedom:

Ob 10. uri slovenski prenos relikvij, ki se drugače hranijo v goriški stolnici, s trga pred oglejsko baziliko v svetišče.

Ob 10,15 občestvena sveta maša goriškega nadškofa. Pri sveti maši bodo berilo, evangelij in nadškofova beseda tudi v slovenskem jeziku. Pri sv. obhajilu bomo zapeli »Jezus naš je vstal od smrti« in »K tebi Jezus ljubeznivi«. Da bo petje lepše in bolj učinkovito, naj se naši verniki zberejo v baziliki pod glavnim oltarjem v desni ladji.

Mnogi bodo šli v Oglej z lastnimi vozili. Da omogočimo romanje tistim, ki svojih avtomobilov nimajo, smo naročili dva avtobusa za slovenske vernike iz Gorice in bližnje okolice. Potrebno pa je, da se romarji pravočasno vpišejo in sicer kot navadno pri fotografu g. Kleindienstu na Travniku vsaj do torka, 23. aprila. Poznejših prijav ne bomo več sprejemali. Cena za prevoz je 500 lir. Po okoliških vaseh bodo vpisovali dušni pastirji. Najbolje je, da se več bližnjih naselij združi v skupni avtobus, posamezne manjše skupine pa se lahko priključijo tudi g. Kleindienstu. V takih primerih bodo avtobusi šli skozi naselja, od koder so prijavitelci.

VOĐSTVO ROMANJA

mi in vdihavamo jih vsi. Pisec pravi, da išče rešitve; od tod značilni naslov »Iskanja«.

Trije so predmeti, s katerimi se bavi: mačela, kritika in narodnost. V poglavju »Od načel do dejanj« razpravlja o načelih, kakor so izražena v vsakokratni človeški govorici ter so že zaradi tega nepopolna, ter o pravačelju, ki je prvotni zakon ali večni božji zakon. Tu govori o kolikor mogoče jasnem spoznanju načel, o načelih in kulturi, zlasti umetnosti, ter politiki. Dobro pravi, da mora »katolik biti vedno katolik, tedaj tudi v politiki«, govori pa pred klerikalizmom (str. 91). Zanimiva izvajanja zaključuje: »Načela naj nam bodo to, kar so, to je luč, v kateri presojamo svoje in tuje spoznanje in ravnanje, ne bič, ki ga vihramo nad drugimi in se sami skrivamo za njim« (str. 114).

Naslednje poglavje je posvečeno kritiki, ki je nujno potrebna, ker brez nje

diš napise v nemščini, angleščini, francoščini, le v slovenščini, ki je jezik domačinov in najbližjih sosedov, jih ni. Na kateri točki srca ali možganov ali kakega drugega dela telesa zapeče šovinista, kadar vidi slovensko besedo zapisano ali jo sliši?

Ne bilo bi slabo, če bi kdo napisal filozofsko delo o dolžnostih vladavcev do narodnih manjšin; tvarine bi gotovo ne zmanjkalo.

Brumново delo je plod dolgoletnega iskanja; tako ostre, prodorne analize zapletenih vprašanj bi nihče ne mogel izvršiti v kratkem času. Preveča ga ne samo ljubezen do predmeta, do resnice, ampak tudi ljubezen do človeka. Zato lahko lepo in prepričljivo zaključuje: »Prva je resnica, a največja je ljubezen.«

Anton Kacin

Knjigo je izdala Slovenska kulturna akcija v Argentini. Dobi se tudi po naših knjigarnah.

pod odejo. Na vsak način je hotela udušiti glasni stok, ki jo je dušil. Sele sedaj so pritekale olajšujoče solze. Zajokala je bridko, a obenem skrbno pazila, da je ne bi slišala gospa Thorn ali pa njen zaročenec.

»Zdaj, ko je Marjetica tu!« — Ah, saj je vedela, da je zdaj odveč! Še celo za tisti denar je sedaj gospe Thorn žal, ki ga je za Gretico izdala. Saj je sama rekla, da »se je morala naravnost boriti« — najbrž sama s sabo, da je Gretico obdržala, »ki ni imela drugega, kot le tisto modro mornarsko oblekico.«

Proč, le proč, pa kamorkoli! Samo daleč proč od tu! Le ta glas in ta misel sta ji razbijala in kljuvala v glavi. Na noben način ne sme dalj ostati tu v tej hiši, vsem v — napotje. Naj se potolaži gospa Thorn, kmalu se je bo znebila. Sama bo šla. Mar ni rekel direktor v cirkusu, da bi jo takoj vzeli? »Nekaj tednov vežbanja, pa boste umetnica!« Mar ni tako govoril, ko jo je videl jahati?

Ko je prihodnje jutro prišla Gretica k zajtrku, je gospa Thorn prestrašeno vzkliznila: »Za božjo voljo, otrok, kaj pa ti je?

JOSEFINE STEGBAUER 61
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezda...?«

»Upam, da bo Gretica odslej živahnejša in bolj vesela, ko bo Marjetica v hiši. Saj se v zadnjem času že pozna, da hodi v šolo, kjer je z deklicami iste starosti skupaj. Dolgo časa mi namreč Gretica ni zaupala. Naravnost boriti sem se morala za njeno ljubezen.«

»...zdaj, ko je Marjetica tu... naravnost boriti sem se morala...« je slišala Gretica zakopana v blazine.

»Dobro vem, da bo otrok šele potem zares srečen, če bo našel starše in spomin. Saj sem se sama na moč trudila, da bi ji pomagala iz njenega pozabljenja, a kaj mi nisem imela drugega kot le tisto modro mornarsko oblekico.«

»...imela drugega kot tisto modro mornarsko oblekico,« je ujela Gretica.

Zdaj ji je bilo tako hudo, da je zlezla

Podpisovanje na Tržaškem

Slovenska skupnost bo nastopila na bližnjih poslanskih in deželnih volitvah. V ta namen je že vložila svojo kandidatno listo za poslanske volitve, zdaj pa mora predložiti še listo za deželne volitve. Listo mora podpisati veliko število predlagateljev. Zato svet Slovenske skupnosti spet vabi rojake, da podpišejo kandidatno listo. Podpisovanje liste za deželne volitve bo na Tržaškem ob navzočnosti notarja po naslednjem sporedu:

Od ponedeljka, 22. aprila do petka, 26. aprila v pisarni notarja Claricha v Trstu, ul. 30. oktobra št. 19 — nasproti baru Tivoli — od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

V soboto, 20. aprila na sedežu Slovenske skupnosti v ul. Machiavelli 22/II od 20. do 21. ure.

V ponedeljek, 22. aprila od 20. do 21. ure v Sv. Križu pri gospe Tence, št. 94.

V torek, 23. aprila od 20. do 21. ure v Borštu v srenjski hiši.

Ne pozabite prinesiti s seboj osebne izkaznice ali kakšne druge osebne listine. Pripominjamo, da lahko vsakdo podpiše kandidatno listo samo ene politične stranke.

SE ENA PROSNJA

Slovenska skupnost na Tržaškem bo samostojno nastopila na bližnjih poslanskih in deželnih volitvah. S tem bo ponovno potrdila načelo o lastnem narodnem zastopstvu ter načelo proti vključevanju v neslovenske stranke. Nastop Slovenske skupnosti na deželni volitvi nam zagotavlja možnost izvolitve slovenskega zastopstva v deželni svet.

Volilni nastopi pa zahtevajo mnogo naporov in finančnih sredstev. Ker Slovenske skupnosti ne podpira nobena mednarodna ali državna ustanova, je njen razmah odvisen zgolj od delovanja njenega vodstva in pristašev ter od razumevanja in radodarnosti njenih finančnih podpornikov.

Zato se svet Slovenske skupnosti obrača tudi na Vas, da bi našo skupno slovensko stvar po svojih močeh moralno in gmotno podprli. Svoj denarni prispevek lahko pošljete pa poštini položnici na naslov Skupna slovenska lista c/c n. 11/1894, ali pa ga osebno izročite na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu, ulica Machiavelli 22/II, vsak delavnik od 10. do 12. in od 16. do 19. ure.

Slovenska skupnost Vas iskreno in toplo vabi, da jo tudi pri teh volitvah moralno in gmotno podprete in s tem izpričate svojo vero v obstoj in življenje naše narodne skupnosti.

Svet Slovenske skupnosti

Volilne priprave

Osrednji okrožni volilni urad je potrdil vse kandidatne liste za poslansko zbornico in prav tako tudi za senat. Za poslansko zbornico nastopa na Tržaškem 11 kandidatnih list, med katerimi je tudi Slovenska skupnost. Za senat pa je v I. okrožju osem, v II. pa sedem kandidatov. Medtem pa občinski slugi razdeljujejo volilnim upravičencem volilna potrdila. Stalni odbor za volilno premirje opozarja, da vsakdo, ki trga lepake, zakrivi kaznivo dejanje, za katero ga lahko obsojijo na leto dni zapora in na globo od 10 do 100 tisoč lir.

Seja pokrajinskega sveta

Na zadnji seji pokrajinskega sveta so soglasno odobrili sklep o ureditvi in asfaltiranju ceste na Volnik od Cola do odcepa pri strelišču. Na isti seji je pokrajinski odbornik za kmetijstvo govoril o ukrepih za zaščito Krasa pred nedeljskimi izletniki. Med drugim je rekel, da pokrajinska uprava preučuje možnost ureditve posebnih igrišč v okolici, kjer naj bi se igrali otroci izletnikov.

Sestanek ital.-jugoslov. mešanega odbora

Na sestanku strokovnjakov italijansko-jugoslovanskega mešanega odbora so razpravljali predvsem o šolskih vprašanjih. Med drugim so se dogovorili, da bo poleti seminar za naše šolnike v Sloveniji od 20. do 29. avgusta, izlet za dijake nižjih srednjih šol od 17. do 19. maja, višjih srednjih šol pa od 24. do 30. ju-

lija. V prihodnjih dneh bodo razpisali šest štipendij za študijsko izpopolnitev na ljubljanski univerzi.

Razširitev muzeja Revoltella

V kratkem bodo začeli preurejati poslopje bivšega anagrafskega urada v ulici Diaz v nov del muzeja Revoltella. Zunanje stene poslopja bodo povsem ohranili, ker se pač poslopje bivšega anagrafskega urada arhitektonsko ujema z zgradbo sedanjega muzeja. V novem muzeju bodo med drugim tudi prostori za najrazličnejše kulturne pobe.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Novi ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu

V sredo, 3. aprila je izročil koroški deželni glavar Hans Sima prof. dr. Pavlu Zablatniku dekret prosvetnega ministristva na Dunaju, s katerim je bil imenovan za novega ravnatelja slovenske gimnazije v Celovcu.

Dr. Pavle Zablatnik se je rodil leta 1912 v bilčovski fari. Postal je duhovnik, nato pa še izpopolnil svoje znanje z doktoratom in profesorskim izpitom na graški univerzi. Sprva je poučeval na klasični gimnaziji v Celovcu, ko pa je bila ista ustanovljena slovenska gimnazija, je prevzel na njej pouk slovenščine, grščine, latinščine in ruščine. Za šolo je pripravil vrsto odličnih učbenikov, a tudi izven šolskega področja neumorno deluje kot narodopisec, sodelavec raznih listov in predsednik Krščanske kulturne zveze. V tem svojstvu je lani spremljal tudi igralce »Miklove Zale« ter jih predstavil našemu občinstvu tako v Trstu kot v Gorici.

S koroškimi Slovenci se veselimo tudi mi priznanja, ki ga je bil deležen dr. Pavle Zablatnik in mu k imenovanju srčno čestitamo z željo, da bi pod njegovim vodstvom slovenska gimnazija v Celovcu uspešno nadaljevala s svojim pomembnim poslanstvom za ohranitev in utrditev slovenske manjšine na Koroškem.

ZA KMETOVALCE

Prispevki za poškodovane kmetije v letu 1967

Po zakonu št. 33 iz leta 1965 bo deželna uprava dala razne prispevke za škodo, ki jo je povzročilo neurje v letu 1967 na kmečkih posestvih in sicer v sledečih primerih:

— za obnovitev obdelovalnih zemljišč vključno izkopavanje in odvoz materiala, ki ga je naneseo neurje;

— za obnovitev nasadov, popravilo kmečkih zgradb, opornih zidov, cest na posestvu in izven njega, odvodnih jarkov, vodovodov, vodne napeljave, namakalnih naprav in električnih vodov ter tudi prostorov za skladiščenje in predelavo kmetijskih pridelkov;

— za nabavo mrtvih in živih zalog (krma, semena, gnojila in živina), ki so bile poškodovane ali celo uničene.

Neposredni obdelovalci in male kmetije lahko prejmejo do 80%, zadrage in srednje kmetije pa do 65% prispevka.

Vedeti je treba, da zakon ne predvideva nobene odškodnine za poškodovane ali uničene pridelke kot npr. krompir, žito, grozdje itd.

Deželna uprava je sestavila točen seznam občin, v katerih je vremensko neurje povzročilo škodo v letu 1967. Tako imajo pravico do prispevka samo prebivalci sledečih občin:

— v tržaški pokrajini: Devin-Nabrežina, Repentabor, Milje, Dolina in Trst;

— v goriški pokrajini: Kapriva, Krmin, Dolenje, Doberdob, Gorica, Gradišče, Moša, Zagraj, Sovodnje in nekatere druge;

— v videmski in pordenonski pokrajini: Fojda in številne druge občine.

V prošnjah, katere sprejema pristojno kmetijsko nadzorništvo samo do 8. maja t.l., je treba opisati nastalo škodo, priložiti načrt za izvedbo popravil in proračun za predvidene stroške.

Inž. Janko Košir

„MLADIKA“ št. 4

Naravno je, da ima četrta številka letošnje »Mladike« velikonočno vzdušje. To izražajo pesmi Slavka, Beličičeva črtica »Njivica«, Kravosov »Spomin na prvo veliko noč« ter Ivana Theuerschuha razmišljanje »Za velikim petkom — velika noč«.

Dr. Janez Vodopivec pokaže v članku »Zivljenjska odločitev«, kako si mora vsaka generacija znova priboriti pot do Kristusa. Kondor opozarja pod naslovom »Grobovi tuljov...« na pretresljivo ugotovitev, da je bilo lani v manjših občinah tržaške pokrajine, kjer žive povečini Slovenci, uradno registriranih več smrti kot rojstev. Niso nas pobrale ne vojne ne krematoriji ne lakota in ne kužne bolezni, pač pa nas grozi uničiti bela smrt, ker si jo zaradi svoje lagodnosti sami želimo.

Rado Bednarik tudi to pot posega v zgodovino ter nam predstavi števerjanski grad in njegovo podložništvo, Stanko Kosmina pa se spominja nedavno umrle skladateljice Brede Ščekove. O stoletnici škedenjske čitalnice poroča M. P.

Izčrpen je pregled kulturno-prosvetnih prireditev na Tržaškem in Goriškem v zadnjem času. Omenjen je tudi nastop Slovenskega gledališča iz Trsta s »Slovenskim pasijonom« v Sv. Lenartu v Benški Sloveniji. Prof. Martin Jevnikar predstavi v rubriki »Naši razgledi« naše zamejske literate Marijana Kravosa, Igorja Tuto, Jožeta Pirjevca in Filiberta Benedetića, A. B. pa poroča o ciklusu predavanj iz sodobne slovenske zgodovine, ki jih je priredilo letošnje spomlad Slovensko katoliško akademsko društvo v Gorici.

—ej

ŠPORT

Odbojka. Goriška Olympija je svojo drugo tekmo v »Serie D« igrala na velikonočni ponedeljek v Turriaco. Izgubila je sicer 0 : 3 (10 : 15, 12 : 15, 7 : 15), toda v dveh setih je v začetku že vodila in rezultat bi bil lahko drugačen, če bi igralci ne bili dobesedno — zaspani (ponedeljek!). Bili so preveč lesoni, premalo borbeni in zagrešili so preveč napak (lastni servisi v mreži, slabo lovljenje nasprotnikovih servisov, prešibek napad). Manjkali so tudi nekateri dobri igralci, ker so bili odsotni ali pa so zaspali. Igral pa je prvič za Olympijo Maroso Egidij iz Jamelj; njegov nastop je bil pozitiven: dober v blokiranju in v lovljenju žog, pokazal je razne ukane, v začetku je tudi nekajkrat dobro tolkel, pozneje pa se je poznalo, da ni uigran z ostalim moštvom in da že osem mesecev ni treniral. Če bo mogel trenirati in ko se bo vskladil z ostalimi, bo uspešno nadomestil tolkača Jožeta Prinčiča, ki je odšel na univerzo v Trento.

Za Olympijo so igrali: Valentinčič (kap.), Černic, Sfiligij, Pintar, Prinčič Viljem, Tuzzi, Cotič Boris.

Prihodnja tekma »Serie D« se bo vršila v soboto, 20. aprila ob 20^h v dvorani šole »Galilei« proti moštvu Torriana iz Gradiške. Pridejo naj naslednji igralci: Valentinčič, Černic, Sfiligij, Pintar, Tuzzi, Maroso, Antonič, Cotič, Soban, Spacapan P., Pivk, Prinčič V.

Kanalizacijska dela

Podtajnik za notranje zadeve Gasperi je sporočil tržaški občini, da je komisija za krajevne finance odobrila sklep tržaškega občinskega odbora in občinskega sveta o najetu skoraj pol milijarde lir posojila pri Tržaški hranilnici. Za gradnjo oz. obnovo kanalizacije na področju med ul. Rossetti, Hipodromskim drevoredom, ul. Pascoli, drevoredom d'Annunzio in ul. Raffineria. Na tem področju je namreč kanalizacija precej zastarela. Dela bodo predvidoma trajala skupno 540 dni s povprečno zaposlitvijo 40 delavcev dnevno.

Na belo nedeljo, 21. aprila ob 15.30 bo v cerkvi v Doberdobi

KONCERT VELIKONOČNIH PESMI

Nastopili bodo sledeči zbori:

1. Mladinski cerkveni zbor iz Doberdoba
2. Meški cerkveni zbor iz Števerjana
3. Moški zbor »M. Filej« iz Gorice
4. Moški prosvet. zbor »Jezero« iz Doberdoba
5. Mešani cerkveni zbor iz Doberdoba

VLJUDNO VABLJENI!

RADIO TRSTA

Spored od 21. do 27. aprila 1968

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Oddaja za najmlajše: »Ivanhoe«. Dramatiziran roman W. Scotta. Prvi del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 in 13.30 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 14.45 Popevke za nedeljski popoldan. 15.30 »Opojnost pomladne zemlje«. Radijska igra. 17.30 Prijatelj zborovskega petja. 18.00 Koncert v miniaturo: Cajkovski in Sibelius. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Pod farnim zvonom župne cerkve na Opčinah. 22.10 Iz koncerta, ki je bil 20. maja 1967 v okviru Zagrebškega glasbenega bienala.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole (za srednje šole). Ponovitev ob 17.40. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.20 Ne vse, toda o vsem. 20.50 Dejstva in ljudje v deželi.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Pod farnim zvonom župne cerkve na Opčinah. 17.20 Slovenščina za Slovence. 17.40 Radijska univerza: Piero Pieri: Zgodovina prve svetovne vojne: »Usodnemu spopadu naproti«. 18.30 Sopranistka Ileana Bratuš-Kacjan, pri klavirju Silva Kravosov: Samospeli Brede Ščekove. 19.10 Posleče za vas, quiz oddaja. 20.35 Alfredo Casella: »Kačja žena«, operna pravljica s prologom, tremi dejanji in sedmimi slikami.

Sreda: 12.10 Brali smo za vas. 17.20 Odvetnik za vsakogar, pravna povest. 17.40 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol). 18.30 Ljudske pesmi: »Ena punca ven z mesta gres«. 19.10 Zdravniška posvetovalnica. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 10.00 »V tvojih rokah, Gospod«, pričevanja o odporniškem gibanju iz zbirke Wilhelma Schabela. 10.15 M. Zafred: Simfonija št. 4 v čast odporniškega gibanja. 12.00 Ruska revolucija po petdesetih letih: »Stalinova politika v drugi svetovni vojni«. 13.30 Glasba po željah. 16.00 Študijski nastop gojencev Glasbene Matice v Trstu. 17.20 Pregled zgodovine italijanskega slovstva: M. Kacin: »Scapigliatura«. 17.55 Pesmi odporniškega gibanja. 18.30 Slavko Osterc: Koncert za orkester. 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 20.35 »Zaton«. Igra v treh dejanjih. 22.20 Skladbe davnih dob.

Petek: 12.10 Gospodinja nakupuje. 17.20 Ne vse, toda o vsem. 17.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol). 18.00 Beri, beri rožmarin zeleni, ljudski pevci in pesmi. 18.30 Iz koncerta, ki ga je organiziralo društvo »Agimus« v Trstu 22. aprila 1967. 19.10 Novele 20. stoletja: L. Pirandello: »Diploma«. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Dejstva in ljudje v deželi. 15.00 Glasbena oddaja za mladino. 16.00 Oddaja za avtomobiliste. 16.10 Pregled slovenske dramatik. 24. oddaja. Slovenska ekspresionistična drama. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.40 Otrokov pravljicni svet: »Pravljičica o slepem zvončku«. 17.55 Revija zborov Slovenske prosvetne zveze v Trstu (I. del). 19.10 Družinski obzornik. 19.25 Sestanek s »Fansi«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Tri in ena - sobotni varieté.

Izlet ajdovskih dijakov

Skupina 158 profesorjev in dijakov gimnazije v Ajdovščini je bila pretekli teden na poučnem izletu v našem mestu. Med drugim so si gostje ogledali prostore slovenskega klasičnega in znanstvenega liceja ter se razgovarjali s profesorji o šolskih problemih. Obiskali so tudi Kulturni dom in se udeležili predstave Slovenskega gledališča Zenova izpoved.

Osvetljeno svetišče na Vejni

Tržaška letoviščarska in turistična ustanova je dala pobudo in prevzela strošek za osvetlitev svetišča na Vejni. Za vzdrževanje naprav bosta skrbeli Acepato občinska uprava.

OBVESTILA

Občni zbor Katoliškega tiskovnega društva v Gorici bo v prostorih Katoliškega doma v Gorici v ponedeljek, 29. aprila ob 15.30 v prvem sklicanju in ob 16. uri v drugem sklicanju. Dnevni red je naslednji: Branje zapisnika zadnjega občnega zbora; poročila odbornikov; poročilo o delu odbora; odobritev bilance; skajnostni. — Opozarjamo, da je po pravih v drugem sklicanju občni zbor sklican ob kakršni koli udeležbi članov.

Predsednik

Nameravano romanje Slovencev iz Gorice in Trsta za 13. maj v Fatimo se bo izvedlo, ker je za letalski prevoz se malo prijav, za potovanje z avtobusom z vlakom, kakor mnogi želijo, pa organizator ne more poskrbeti, ker je medtem zbolel. Preden pa bo odpovedal rezervirana prenočišča v Fatimi je pripravil lista prepustiti posameznikom, ki utegnejo zasebno romati v Fatimo, če mu je morda sporočijo in če se obvežejo, bodo tudi vnaprej plačali tridnevno ostanje v fatimskem gostišču, kar bo stalo tridnevno popolno oskrbo približno deset tisoč lir. Možno je tudi podaljšati gostovanje v Fatimi, tako da iz nje naredimo izlet v Lizbono (150 km), kjer prenočišča zlepa ni več dobiti za mesec maj in vrne se zopet v Fatimo. V Madridu in Barceloni je možno dobiti prenočišča v posebnih hišah potem posebnih agencij za spotoma. Lažje je dobiti sproti prenočišča v Lurdu. — Stanko Zerjal, Gabrje, poš. 34070 Savogna (GO).

DAROVI:

Za Marijanišče: M. M. iz Trsta 1000 družina Škerlavaj-Sosič v spomin Viktorije Škerlavaj vdove Sosič 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog vrni, pokojnim pa daj večni pokoj!

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi državnega praznika 25. aprila smo prisiljeni list paginirati že v torek 23. aprila popoldne namesto običajne šteje. Vsi dopisi naj bodo zato v našo uredništvo vsaj do torka, 23. aprila ob 8^h zjutraj.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Primož Kozak

KONGRES

(koncertna uprizoritev v treh dejanjih) Režija: Jože Babič

PREMIERA: V petek, 19. aprila ob 20.30. Abonmā: premierski, red A-A1 športni, red H.

PNONIVITVE: V soboto, 20. aprila ob 20.30. Abonmā: I. ponovitev, red B; sindikalni, red G; dijaški, red F. — V nedeljo, 21. aprila ob 17. uri. Abonmā nedeljski pop., red D; invalidski, red C; okoliški, red E.

Prodaja vstopnic od četrta, 18. aprila dalje vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na telefon št. 734265.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi naše drage mame in babice

MARIJE PERTOT roj. ČOK

se toplo zahvaljujejo prizadete družine. Posebna zahvala msgr. Salvadoriju Kaplanu G. Zerjalu ter darovalcem cvetja

Barkovlje, 18. aprila 1968

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 70, osmrtnice L. 100, več 80% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

V nedeljo 28. aprila vsi v Števerjan na prvomajsko slavje 1968!